

จับสัญญาณความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์... ความเสี่ยงที่ผู้ส่งออกต้องพร้อมรับมือ

การส่งออกของไทยกลับมาขยายตัวได้ราว 0.3% ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2567 จากที่หดตัว -3.5% ในปีที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศ โดย UN Trade and Development (UNCTAD) ได้ติดตามสถานการณ์และพบว่าการค้าโลกไตรมาส 1 ปี 2567 ขยายตัวราว 1% เทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และคาดว่าจะขยายตัวเพิ่มเป็น 2% ในไตรมาส 2 ขณะที่ทิศทางการค้าโลกทั้งปี 2567 มีแนวโน้มกลับมาขยายตัวหลังจากในปีที่ผ่านมาหดตัวลง 3% อย่างไรก็ตาม บริบทโลกในปัจจุบันทำให้แนวโน้มการค้าโลกบิดเบี้ยวไปจากอดีต จากความเปราะบางของเศรษฐกิจโลกและนำมาซึ่งความผันผวนโดยเฉพาะความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ที่มีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าโลก ตลอดจนทิศทางการส่งออกของไทยในระยะข้างหน้า ซึ่งผู้ส่งออกต้องพร้อมรับมือ โดยปัญหา Geopolitics ที่ยังคงต้องติดตาม มีดังนี้

ความขัดแย้งสหรัฐฯ-จีน กับผลการเลือกตั้งสหรัฐฯ ที่อาจนำไปสู่ Trade War II

การเลือกตั้งสหรัฐฯ ในเดือนพฤศจิกายนที่จะถึงนี้ ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่ทั่วโลกต่างจับตามอง เนื่องจากหากนายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้รับเลือกตั้งกลับมาเป็นประธานาธิบดี นโยบายของนายทรัมป์จะส่งผลกระทบต่อหลายต่อการค้าโลก ซึ่งหากจะย้อนเหตุการณ์ดังกล่าว ก็คงต้องกล่าวถึง Trade War จนถึง Tech War ระหว่างสหรัฐฯ และจีน ที่มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งเป็นช่วงนายทรัมป์เป็นประธานาธิบดีสมัยแรก เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อรูปแบบ Supply Chain โลก ไปจนถึงการส่งออกของประเทศต่างๆ รวมถึงไทย โดยในช่วงเวลานั้นไทยส่งออกไปสหรัฐฯ มากขึ้น แต่ก็ส่งออกไปจีนลดลง ขณะที่การค้าโลกก็ซบเซาจาก Trade War ระหว่างทั้งสองประเทศ ทำให้การส่งออกไทยในปี 2562 หดตัว 2.6%

สำหรับการเลือกตั้งที่จะถึงนี้ นายทรัมป์กล่าวไว้ในช่วงหาเสียงว่าจะขึ้นภาษีนำเข้ากับทุกประเทศ 10% หลังจากในช่วงที่ผ่านมาจีนแก้เกม Trade War ด้วยการกระจายฐานการผลิตของตนออกไปยังประเทศต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงกำแพงภาษีจากสหรัฐฯ ดังนั้น หากนายทรัมป์ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ก็อาจส่งผลกระทบต่อการค้าโลกอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้ ไทยยังมีความเสี่ยงที่จะโดนมาตรการตอบโต้จากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าที่มีการลงทุนของจีนในไทย

สงครามระหว่างอิสราเอลกับคูเวต ... ความขัดแย้งที่มีผลต่อเงินเฟ้อโลก

สถานการณ์สงครามของอิสราเอลนั้นได้ขยายวงไปรอบด้านทั้งกับกลุ่มฮามาส กลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ในเลบานอน และกลุ่มกบฏฮูตีในเยเมน ซึ่งแม้อิสราเอลจะมีศักยภาพทางการทหารที่เหนือกว่าคูเวต แต่ท่าทีของอิสราเอลที่แข็งกร้าวในปัจจุบันและเน้นปฏิบัติการทางทหารรุกโจมตีคูเวต โดยเฉพาะกลุ่มฮามาสและกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ทำให้เกิดความเสี่ยงที่อิหร่านซึ่งเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มดังกล่าว จะตอบโต้คืน ซึ่งแม้ว่านักวิเคราะห์ส่วนใหญ่เห็นว่าสถานการณ์จะไม่พัฒนาจนกลายเป็นสงครามระหว่างอิสราเอลและอิหร่านอย่างเต็มรูปแบบ แต่ก็ไม่อาจวางใจ เพราะในปัจจุบันสถานการณ์ในภูมิภาคดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อเส้นทางเดินเรือที่สำคัญอย่างช่องแคบ Bab-El-Mandeb และคลองสุเอซ ซึ่งถือเป็นเส้นทางหลักสำหรับเดินเรือขนส่งสินค้าจากเอเชียไปยังยุโรป เนื่องจากเรือขนส่งสินค้าส่วนหนึ่งเลือกที่จะหลีกเลี่ยงเส้นทางดังกล่าว

โดยการเดินเรืออ้อมทวีปแอฟริกา ส่งผลกระทบต่อค่าระวางเรือ นอกจากนี้ ความไม่สงบในภูมิภาคตะวันออกกลางมีผลต่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกด้วยเช่นกัน ซึ่งทั้งค่าระวางเรือและราคาน้ำมันล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อเงินเพื่อโลก ดังนั้น หากสงครามของอิสราเอลกับคู่ขัดแย้งยกระดับขึ้น โดยเฉพาะกรณีอิหร่านเข้ามาทำสงครามด้วย ก็จะมีผลกระทบต่อเงินเพื่อโลกอย่างมีนัยสำคัญและจะกลายเป็นปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจและการค้าโลกสะดุดลงได้อีกครั้ง

นอกจากปัญหา Geopolitics ที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยังยืดเยื้อมาราว 30 เดือน ไปจนถึงปัญหา Geopolitics ใกล้ตัวอย่างความขัดแย้งในเมียนมาซึ่งนับเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าใกล้ชิดกับไทย โดยทั้ง 2 กรณียังไม่มีความชัดเจนในเร็ววัน

แนวทางการรับมือความเสี่ยง Geopolitics

ผู้ประกอบการควรเตรียมพร้อมรับมือกับความเสี่ยง Geopolitics ดังกล่าว โดยอาจเริ่มจากการทำ (1) Scenario Planning สร้างสถานการณ์จำลองที่อาจเกิดขึ้นและวิเคราะห์ผลกระทบต่อธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจสามารถเตรียมตัวรับมือโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาแล้วจึงแก้ไข (2) การกระจายตลาดส่งออก เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในบางภูมิภาค (3) การสร้าง Supply Chain Resilience หรือความยืดหยุ่นในห่วงโซ่อุปทาน เช่น การเพิ่มความหลากหลายของ Supplier การรักษาสินค้าคงคลังเพื่อเป็น Buffer จากความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้น และการเตรียมเส้นทางขนส่งทางเลือก เป็นต้น และสุดท้าย (4) การป้องกันความเสี่ยงอย่างครบวงจร

EXIM BANK พร้อมเคียงข้างผู้ส่งออกในทุกสถานการณ์ โดยได้เตรียมเครื่องมือไว้ให้ผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นบริการประกันการส่งออก ประกันการลงทุน รวมถึงเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน อาทิ Forward Contract เพื่อให้ผู้ประกอบการไม่ต้องกังวลกับสถานการณ์ไม่คาดคิดที่จะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ